S-18-09/3

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

SamISI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T.S.Sharipov
2024 yil "29" avgust

"JAHON IQTISODIYOTI" FANIDAN SILLABUS

Kunduzgi ta'lim uchun

Bilim sohasi: 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot

Ta'lim sohasi: 310 000 – Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar

Ta'lim yo'nalishi: 60310100 – Iqtisodiyot (Tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60310100 – Iqtisodiyot(tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Fan nomi:	Jahon iqtisodiyoti
Fan turi:	majburiy
Fan kodi:	WORECO10
Bosqich:	4
Semestr:	7/8
Ta'lim shakli:	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180/120
Ma'ruza	74
Amaliy mashg'ulotlar	76
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90/60
Kredit miqdori:	6/4
Baholash shakli:	Imtihon(Yakuniy)
Fan tili:	o'zbek

Fanning maqsadi (FM)	
FM1	Jahon iqtisodiyotining mazmun-mohiyati, vujudga kelishi va rivojlanishi bosqichlari, iqtisodiy qonuniyatlari, jahon iqtisodiyotining tarkibi va undagi mamlakatlarning guruhlanishi, xalqaro savdo, ishlab chiqarish omillarining harakati, xalqaro kapital va investitsiyalar harakatini jadallashtirishda erkin iqtisodiy hududlarning roli, xalqaro iqtisodiy integratsiyaning o'ziga xos xususiyatlari, xalqaro iqtisodiy tashkilotlarning tasniflanishi hamda mamlakatimizning jahon xo'jaligida ishtiroki va tutgan o'rni kabi masalalarningo'rganish va tahlil etishdan iborat.
FM2	Fan va ta'lim integratsiyasi mazmun mohiyatidan kelib chiqqan holda innovasiyalarni ta'lim tizimiga keng jalb etish, zamonaviy axborot-kommunikasiya tizimidan keng foydalanish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Iqtisodiyot nazariyasi fani yuzasidan umumiy tasavvur va fundamental iqtisodiy bilimlar bazasiga ega bo'lishlari kerak.
2.	Jahon xo'jaligi shakllanishi va rivojlanishi, zamonaviy jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosbatlar to'g'risida tegishli tasavvurga ega bo'lishlari lozim.

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Fanning tushuncha kategoriyalari tizimi va metodologiyasini bilish, bilimlarning asosiy yo'nalishlarini iqtisodiy-statistik tahlil qilish.
TN2	Jahon xo'jaligi va alohida mintaqalarida ijtimoiy-iqtisodiy sohalarda ro'y berayotgan jarayonlar va tendensiyalarni tahlil qila olish va ulardan xulosalar chiqarish.
TN3	Xalqaro mehnat taqsimotining xalqaro iqtisodiy munosabatlar shakllanishi va rivojlanishining asosiy omili ekanligi, uning shakllari va zamonaviy xususiyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish.
TN4	Xalqaro savdoning xususiyatlari va boshqarish yo'llari, kapital, valyuta-moliya, ishchi kuchi va boshqa resurslarning xalqaro harakati va zamonaviy tendensiyalari haqida umumiy bilimlarga ega bo'lish.
TN5	Jahon xo'jaligida rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarning o'rni va roli, xalqaro iqtisodiy integratsiya va xalqaro iqtisodiy tashkilotlar, O'zbekistonning ular bilan aloqalari va jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni haqida umumiy bilimlarga ega bo'lish.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN6	Jahonda ro'y berayotga itimoiy-iqtisodiy jarayonlar va hodisalar natijalarini qiyosiy taqqoslash orqali ulardan xulosalar chiqarish.
TN7	Jamiyat iqtisodiy rivojlanishida o'zining tutgan o'rnini anglay bilish, his etish va faol ishtirok etish.
TN8	Jahonda ro'y berayotgan xalqaro iqtisodiy munosbatalarga nisbatan o'z nuqtai nazariga, mustaqil fikriga va munosabat bildira olish malakalariga ega bo'lishi kerak.

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**Soat**
	7-semestr	
1	Jahon xo'jaligining mohiyati, vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari	4
2	Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti	4
3	Xalqaro mehnat taqsimoti	4
4	Xalqaro savdo nazariyalari	4
5	Tashqi savdoni tartibga solish zarurati va boshqarish yo'llari.	4
6	Tashqi savdoni tartibga solish usullari.	4
7	Jahon xomashyo va tayyor mahsulotlar bozori	4
8	Xalqaro xizmatlar va texnologiyalar savdosi	4
9	Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasi	4
10	Xalqaro kapital migratsiyasi	4

11	Jahon iqtisodiyotida erkin iqtisodiy hududlarning o'rni	4
	Jami	**44**
	8-semestr	
12	Jahon valyuta-moliya va kredit munosabatlari	4
13	To'lov balansi, tashqi qarz va oltin valyuta zaxiralari	4
14	Jahon xo'jaligida rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyoti	4
15	Rivojlanayotgan mamlakatlar – xalqaro iqtisodiy munosabatlar tizimida	4
16	Jahon xo'jaligida yangi industrial mamlakatlar iqtisodiyoti	4
17	Xalqaro iqtisodiy integratsiya	4
18	Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar	2
19	O'zbekiston iqtisodiyotining jahon xo'jaligidagi o'rni	4
	Jami	**30**
	Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)	**Soat**
	7-semestr	
1	Jahon xo'jaligining mohiyati, vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari	4
2	Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti	4
3	Xalqaro mehnat taqsimoti	4
4	Xalqaro savdo nazariyalari	4
5	Tashqi savdoni tartibga solish zarurati va boshqarish yo'llari.	4
6	Tashqi savdoni tartibga solish usullari.	4
7	Jahon xomashyo va tayyor mahsulotlar bozori	4
8	Xalqaro xizmatlar va texnologiyalar savdosi	4
9	Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasi	4
10	Xalqaro kapital migratsiyasi	4
11	Jahon iqtisodiyotida erkin iqtisodiy hududlarning o'rni	4
12	Jahon valyuta-moliya va kredit munosabatlari	2
	Jami	**46**
	8-semestr	
13	To'lov balansi, tashqi qarz va oltin valyuta zaxiralari	6
14	Jahon xo'jaligida rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyoti	4
15	Rivojlanayotgan mamlakatlar – xalqaro iqtisodiy munosabatlar tizimida	4
16	Jahon xo'jaligida yangi industrial mamlakatlar iqtisodiyoti	4
17	Xalqaro iqtisodiy integratsiya	4
18	Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar	4
19	O'zbekiston iqtisodiyotining jahon xo'jaligidagi o'rni	4
	Jami	**30**
	Hammasi	**150**

Ta'lim strategiyasi

"Jahon iqtisodiyoti" kursini o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, amaliy mashg'ulotlari, videoma'ruzalar, taqdimotlar hamda mavzu bo'yicha vazifalar va mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Ma'ruza, amaliy

ishlariga oid o'quv materiallarida ko'rsatilgan mavzular bo'yicha nazariy va amaliy ma'lumotlar beriladi, amaliy ishlarini bajarish va natijalarni hisoblash tartibi tushuntiriladi. Kurs bo'yicha qo'yilgan o'quv materiallari talabalar tomonidan mustaqil o'rganiladi, testlar, mustaqil ishlari talabalar tomonidan individual tarzda bajariladi.

Talabalar quyidagi materiallardan foydalanish imkoniga egadirlar:

- video ma'ruzalar;
- elektron shakldagi ma'ruza matnlari;
- har bir mavzuga doir taqdimot slaydlari;
- amaliy mashg'ulotlariga doir uslubiy ko'rsatmalar;
- har bir dars mavzusi yuzasidan topshiriqlar va test mashqlari;
- elektron shakldagi darsliklar va qo'llanmalar.

Nazariy mashg'ulotlar davomida, talabaga videoma'ruza orqali mavzu yuzasidan kerakli bo'lgan konsepsiyalar yetkazib beriladi. Talabalarga mavzuni yanada mustahkamlashlari uchun taqdimotlar, darsliklar, o'quv qo'llanmalari va boshqa o'quv-uslubiy mahsulotlardan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar beriladi. Talabalarning mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish maqsadida, har bir mavzudan so'ng test nazorati o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlarda har bir mavzu bo'yicha vazifalarni bajarish bo'yicha materiallar, taqdimotlar, ko'rsatmalar talabalarga taqdim yetiladi, shuningdek, mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish maqsadida topshiriqlar beriladi.

Ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarining barcha mavzularini to'la o'zlashtirgan va baholangan talabalarga yakuniy nazoratda ishtirok etishga ruxsat beriladi. Talaba semestr oxirida institutga kelib, yakuniy nazorat topshiradi.

Mustaqil ta'lim mavzulari:

t/r	Silabusning mustaqil ta'limga oid bo'lim va mavzulari	Hajmi (soatda)
	7-semestr	
1.	AQSh iqtisodiyoti. Jahon mamlakatlari bilan olib borayotgan iqtisodiy munosabatlari	6
2.	Buyuk Britaniya va Shimoliy Irlandiya birlashgan qirolligi iqtisodiyoti. Jahon mamlakatlari bilan olib borayotgan iqtisodiy munosabatlari	6
3.	Valyuta almashuv kursining tashqi savdo rivojlanishga ta'siri	6
4.	G'arbiy Evropa integrasion jarayonlarning zamonaviy tendensiyalari	6
5.	Germaniya iqtisodiyoti rivojlanishining xususiyatlari va unda soliq tizmining roli	6
6.	Global iqtisodiy muammolarni yechishda BMT ning roli	6
7.	Globallashuv va Yaponiyaning iqtisodiy rivojlanish xususiyatlari	6

8.	Globallashuv sharoitida jaxon iktisodiyotining rivojlanish tendensiyalari	6
9.	Davlat tashqi iqtisodiy aloqalarini tartibga solishda xalqaro va milliy tizimlar	6
10.	Evropa Ittifoqi dorasidagi integrasion jarayonlarning rivojlanish tendensiyalari	6
11.	Evropa Ittifoqining zamonaviy bosqichidagi taraqqiyoti va unda yevroning tutgan o'rni	4
12.	Janubiy – Sharqiy Osiyo mamlakatlarida erkin iqtisodiy xududlar tashkil yetilishi va bu jarayonlada xorijiy tajribadan foydalanish	4
13.	Jaxon iqtisodiyotida erkin savdo xududlari va bojxona ittifoqlari	4
14.	Jahon iqtisodiyotida TMKlarni tutgan o'rni	4
15.	Jahon iqtisodiytida globallashuv jarayonlar	4
16.	Jahon neft bozorining asosiy tamoyillari va istiqbollari	4
17.	Jahon oltin bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	4
18.	Jaxon paxta bozori va unda O'zbekistonning tutgan o'rni	2
	Jami	**90**
	8-semestr	
19.	Jahon SavdoTashkilotining jahon savdosidagi tutgan urni, maqsad va vazifalari	4
20.	Jahon valyuta tizimida O'zbekistonning tutgan o'rni	4
21.	Jahon iqtisodiyoti globalashuvining milliy xo'jalik tizimlariga ta'siri	4
22.	Jahon iqtisodiyoti globallashuv sharoitida TMKlar: tahlil va ular faoliyatining baholanishi	4
23.	Jahon iqtisodiyotining rivojlanishida XIMning faoliyati va xususiyati	4
24.	Jahon iqsodiyotida global muammolari va uni xal qilish yo'llari	4
25.	Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lishining xalqaro tajribasi	4
26.	Jahon savdosini erkinlashtirishda Umumjahon savdo tashkilotining roli	4
27.	Jahon xo'jaligida rivojlangan davlatlarning tutgan o'rni	4
28.	Jahon xo'jaligida rivojlangan mamlakatlar hamda ular iqtisodiyotining rivojlanish tendensiyalari	4
29.	Zamonaviy xalqaro iqtisodiy munosabatlarini shakillantiriuvchi asosiy omillar	4
30.	Integrasion guruhlar tipologiyasi	4
31	Jahon iqtisodiyotida turizmning o'rni	4
32	Xalqaro jamiyatda investitisiyalarning xarakatini amalga oshirish	8
	Jami	**60**
	Hammasi	**150**

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Alimov A.M., Maxmudov E.A., Xaydarov N.X. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar. T.: Zilol buloq nashriyoti 2020.
2. Мировая экономика: курс лекций / Е.П. Аксакова, В.В. Миронов. - Ижевск: Издательство Института компьютерных исследований, 2021.
3. Современная мировая экономика: тенденции и перспективы / Под ред. А.М. Новикова. - М.: РЭУ им. Г.В. Плеханова, 2020.

Қўшимча адабиётлар

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 488 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 56 b.
3. Ergashev I.I., Raximova N.A., Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar. Uslubiy qollanma. Samarqand 2020 y. 211 b
4. Мировая экономика и международный бизнес: учебник/ кол. авторов; под. общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В.Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К.Щенина. – 5-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2008. - 688 с.
5. Киреев А. П. Международная экономика. В 2 ч. Ч. I. Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. Учебное пособие для вузов. – М.: Междунар. отношения, 2000. С. 234.
6. Мировая экономика и международный бизнес: учебник/ кол. авторов; под. общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В.Полякова и д-ра экон. наук, проф.

Axborot manbalari (saytlar):

1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.
2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. www.economist.com
4. www.worldeconomics.com
5. www.tradingeconomics.com
6. http://grad-schools.usnews.rankingsandreviews.com / best-graduate- schools / top-humanities-schools/economics-rankings
7. www.ereport.ru - Obzornaya informatsiya po mirovoy ekonomike
8. www.stplan.ru - ekonomika i upravlenie
9. www.catback.ru - nauchnie stati i uchebnie materiali po ekonomike

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilmasa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikriash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy xujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektga puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi:
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,

70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o‘qituvchisi to‘g‘risida ma’lumot

Mualliflar:	Mustafoyev G‘olib Sultonmurodovich – “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi dots.;
E – mail:	gmustafoyev@gmail.com
Tashkilot:	SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi
Taqrizchilar:	**Taqrizchilar:** **Isxakova S.A.** – SamISI, “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi PhD, dotsenti (ichki); **Xalimov Sh.X.** - "Everest Super Star" OK rahbari (tashqi).

Mazkur Sillabus institut o‘quv-uslubuy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

S-18-03/3

O‘quv-uslubuyat bo‘limi boshlig‘i I.Shodmonov

Fakultet dekani Sh.Islomov

Kafedra mudiri Q.J.Mirzayev

Tuzuvchi G‘.S.Mustafoyev